

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхалэм
къышегъэжьагъезу къыдэкъы

№ 26 (21515)

2018-рэ ильес

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
МЭЗАЕМ и 14

къыхэтутыгъехэр ыкчи
намыкъ къэбархэр
тисайт ижъүйтэштих
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

ЯПофшIагъэкIэ къалэжьыгъ

Журналистикэм ыльэнныкъокъе Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ишүхъафтын къэбарлыгъэлэс амалхэм ялыкъохэу ар къэзылэжьыгъэхэм Къумпъыл Мурат тыгъусасэ аритыжьыгъэх. Тигуапэу къыхэтэгъэшы «Адыгэ макъэм» иобозревателэу Тхъаркъохъо Адам итхыгъэу «Хэхъоныгъэм игъогу» зыфиорэр гъэзетхэм ыкчи журналхэм къащахаутыгъэхэм анахь дэгъоу къазэрахагъэшьгъэр ыкчи АР-м и Лышъхъэ ишүхъафтын къизэрератыгъэр.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ипэублэ гущыл къызэрэшхихъэшьгъэмкъе, юфшэнэр зэрээхахэрэм, пшъэрыльэу зыфагъэуцужьхэрэм ыкчи ахэр зэрэзэшшуахъхэрэм обществэр ашыгъэгъозэгъэнэм мэхъанешхо ил.

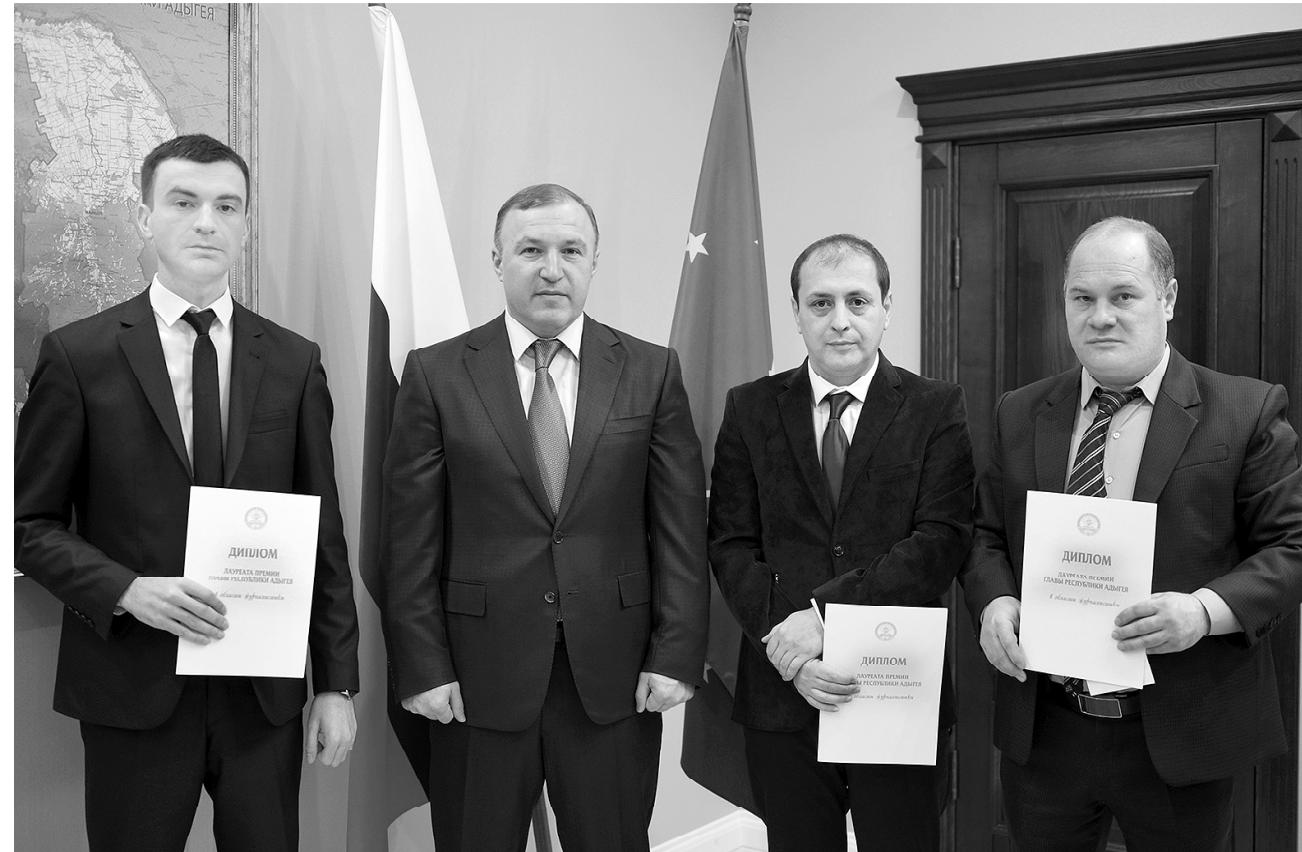
— ШыулофшIагъэкIэхэмкъе, шыушишынъэхэмкъе мы тын лъялпээр къэжъулэжьыгъ, — закыфигъэзагъ Къумпъыл Мурат. — Цыфхэр нахь зыгъэгумэкъирэ юфыгъохъ шыулофшIагъэкIэхэм зэрифэшшуашэу къашишьуотыкъын шыулыкъыгъ. Хабзэмрэ обществэмрэ азыфагу журналистхэр итых. Юфыгъоу зэшшотхыгъэхэр зэрифэшшуашэу къэзыгъэльягъоэр шыуитхыгъэхэр, шыукиэтинхэр арых. Тапэкъи шууигъэхъягъэхэм ахжкугъэхъонэу шыуфэсэло, тэ талъэнныкъокъе йэпилэгъу тыкъышуфэхъуным тыфхъазыр.

Адыгэ Республикаэм лъялпкъ юфхэмкъе, йэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьырэлэ зэпхынъэхэмкъе ыкчи къэбар жуугъэм иамалхэмкъе и Комитет ипащэу Шхъэлэхъо Аскэр къызэрериуагъэмкъе, зэнэкъокъум юфшэгъэ 20 къырахъылгъ.

АР-м и Къэралыгъо телерадиокомпания иофишишъэхэу Лышъукъе Айдэмырэ Лыпшыцэ Адамэрэ агъэхъазырыгъэ информационнэ-аналитическэ къэгъэлэгъонэу «Адыгэя в цифрах» зыфиорэм джащ фэдэу АР-м и Лышъхъэ ишүхъафтын къыфагъэшьшошагъ.

Журналистхэм лъялныкъо зэфэшхъафхэмкъе йэпилэгъу зэрагъотырэгъ ягушыл къышыхагъэшьгъ, ашкъе Адыгэя и Лышъхъэ зэрэфэрэзэхэр къаулагъ.

ТиофшIагъоу Тхъаркъохъо Адам тыгу къылдеэу тыфэгушю иофишиагъэ осэшхо къызэрэфашыгъэмкъе ыкчи тапэкъи псаунгъэ илэу гъэхъэгъэшшуахъэм афэкционэу тифэлъяло.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Къэзэкъхэм яПофыгъохэм атегушыIагъэх

Адыгэим и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат Пшызэ шъолъыр икъэзэкъыдэ и Мыеекъопэ къутамэ ипащэу Александр Даниловым юфшэгъу зэлукъэгъу дырилагъ.

Анахъэу зытегушыIагъэхэр зэфэшхъафхэм къаҳэкъыгъэхэм ыкчи дин зэмвилэужыгъохъэр зылэжхъэрэм зэгурьоныгъэх эхэлъ. Республикаэм ипащхэм тапэкъи афэлэкъыщыр зэкэ ашэшт Адыгэим щыгэсэурэ цыф лъялпкъ пстэуми абзэрэ якултурэрэ къэухъумэгъэнхэм пае.

Мыеекъопэ къэзэкъ къутамэ ипащэ къэзэкъхэм яПофыгъохъу къэуцуухъэрэм язэшохынкъе ренэу йэпилэгъу къызэрэфахъэрэм пае Къумпъыл Мурат зэрэфэрэзэ къихигъэшьгъ ыкчи къэзэкъхэм юфу ашээрэм фэгъэхыгъэу къылодтагъ. Ады-

гэим и Лышъхъэ илэпилэгъу хэлъэу Мыеекъопэ къутамэр зычэлт унэм игъэцэкъэхын пэлихъашт ахъщэр къафыхагъэшьгъ. Нафэу зэрэштымкъе, архитектурэм исаугъэтэу ар шыт. Шхъаныгъупчэхэр зэблахъугъэх, унэ гупэр аукъэшьгъ. Ом изытет нахьышу зыхъукъе, дэлкъхэм ягъэцэкъэжын псөолъяшхэр фежъэштыгъ.

«Мыеекъуалэ изэтэгъэлэхъан, республикэм икъэлэ шхъаэу ар зэрэштыр къэгъэшьыпкъэжьыгъэнэм непэлэшшу тинала тетэгъэты. Ша-

гухэр зэтэгъэлэхъэх, гъэцэкъэжын юфшэн зэфэшхъафхэр зэшшотхъях. Мыеекъопэ къэзэкъ къутамэр зычэлт унэм игъэцэкъэхын титарихъ изылахъ къызэрэниуумэштым имызакъоу, архитектурэ теплэри нахь къызэрэгъэдэхэштым тышэгүгъы», — къыхигъэшьгъ Къумпъыл Мурат.

Адыгэим ыцэкъе нэбгыре 26-рэ зыхэтишт лыкъо купым игъэхъазырынки республикэм ипащхэр ѹэпилэгъу къафхэуцтыгъ. Урысыем щыгэсэурэ къэзэкъхэм ямэфэл зэхахь

Москва Ѣыкъоштым ахэр республикэм ыцэкъе илъыкъоштыгъ.

Александр Даниловым шхъафэу игугуу къышыгъ чыгуулэжынным къэзэкъхэр хэшэгъэнхэмкъе юфу ашээрэм фэгъэхыгъэу. Бэмышлэу Адыгэим и Лышъхъэ атаманым зылокъэм а юфир къаётгъягъ. Джащ фэдэу къэзэкъ культурэм ифестивалэу Мыеекъопэ районым Ѣызэхахэрэм изичээзу зэхахъэ зызэрэфагъэхъазырэм фэгъэхыгъэу ашкъыятоагъ.

Икъеу Адыгэим и Лышъхъэ къыхигъэшьгъ къэзэкъхэр ренэу республикэм ишылакъе зэрхэлажъхэрэр ыкчи шуагъэхэлъэу тапэкъи зэрээдэлэжъэштхэм ицыхъэ пытэ зэрэтельэр.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ипресс-кулыкъу

Аныбжь емылтыгъэу...

Урысые граждан-патриотическэ проектэу «Лыхъужыныгъэ зезыхъэгъэ кэлэццыкхэр» зыфиорэм изэфхыхысыжхэм къадыхэлтыгъэу цыфым ишынэнгъэ кэгъэнэжыгъэнимкэ лыгъэ кызехэфгээ зыныбжь имыкъугъэхэм Адыгэ Республика и Лыхъужыу Къумпыл Мурат тагыуасэ афэгушуагъ, ахэм къалажыгъэ щитху тхыльхэр ыкчи шухъафтынхэр аритыжыгъэх. Мы тофхъабзэм икэщаку УФ-м и Федеральна Зэлукэ Федерацаемкэ и Совет.

Мэфэк зэхахьем хэлэжьэх АР-м и Премьер-министрэ игудээ Наталья Широкова, республикэм гъесэнгъэмрэ шиенгъэмрэкэ иминистрэу Кэрэшэ Аңзаур, УФ-м ошэдэмыши юфхэмкэ и Министерствэ и Гээорышланпэ Адыгэим щилем илъиклохэр, нэмийхэр. АР-м и Лыхъужэ мэфэк зэхахьем къыщигүйэзээз лыхъужыныгъэ зезыхъагъэхэм къатефэрэ тайн ляппэхэр ежь ышхъекэ аритыжын амал зэрилэм зэрэргушкорэр кыгуагъ.

— Тисабыйхэм къахэфгээ лыхъужыныгъэм тытегущыиэн, ахэм тызерафразэр ятлон амал непэрэ зэлукэм къытеты. Чылэ кын ифэгъэ цыфхэм іэпүэгъу шуафхэхуу, ошэдэмыши юльхъан псынкэу шуазэрэзэклугъэм ишугъэлэх тхамыклаго къаххуу. Шууныбжыкэ дэд нахь мышеми, лыгъэ

къышхэфагъ, цыфым іэпүэгъу шуафхэхуу шуазэрэфхэвазыр къажуугъэлэгъуагъ. Ары пстэуми анах шхъаэр, ар талэкли зыдешууыгъ. Цыфигъэшко шуухэлэу шуазылугъэ ыкчи шузыгъэсэгээ нытихэм, кэлэгэдажхэм сафраз. Еджэным, спортым, нэмийк лъэнхэмкэ гъэхъэгъэшхуу шушихээз ылекэ шуултыкотэн шуафхэсэлэ, — кыгуагъ Къумпыл Мурат.

Къэгъэнэжьеко сэнэхьатыр къыхээыхи, ишынэнгъэ тьюогу ашт эзыпхы зышонгъо кэлэццыкхэм УФ-м ошэдэмыши юфхэмкэ и Министерствэ и Гээорышланпэ ипащхэм анаэ къатырадзэнэу, ашкэ іэпүэгъу къафхэхуунхэр республикэм ишацэ къарыуагъ.

Нэужым зыныбжь имыкъугъэхэм афагъэшошгээ щитху тхыльхэр ыкчи шухъафтынхэр АР-м и Лыхъужэ ариты-

жыгъэх, ахэм джыри зэ афэгушуагъ.

Кошхъэблэ районым ит къудэжэу Блащэпсынэ щыпсэурэ Къулэ Амир ильэс 15 нахьмыныбжыими, лыхъужынгъэ

зэрихъагъ, машор къызкэнэгэе унэм исыгъэ хуульфыгъэр кыгъэнэжьыгъ.

— 2017-рэ ильэсэм, мэлытфэгъу мафэ горэм тренировкэм сыйкыкыжызыэ, сыйкы-

клюсагъэ, — къеуатэ Амир.

Къулэ Амир лыхъужыныгъэу зэрихъагъэм осэшу кыфашигъ. Блэкыгъэ ильэсэм итгэгъэзэ ар Москва рагъэблэгъагъ, фурмуу «Маленький герой» зыфиорэм хэлэжьагъ, Щитху тхыльрэ шухъафтынрэ кыфа гъэшшошагъэх. Урысыем ишьольыр зэфшхъафхэм арьс кэлэццыкхэм цыфхэр къэзыгъэнэжьыгъэхэр, лыхъужынгъэ зезыхъагъэхэр мыш ща угъоицэх. Ахэм ахтэгъ Къулэ Амири.

Даниил Луневым, Александр Малофеевым, Денис Смакотиним машором игъэкосэнкэ лыхъужынгъэ къахэфагъ. Арина Первшинам апэрэ классым ис кэлэеджаклор псым ытхалэу зельэгъум, зы такыкыи емыгупшии ашт іэпүэгъу фэхъуагъ, сабыир кыгъэнэжьыгъ.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Яңыфыгъэ къихигъэшыгъ

Гъогу-патруль къулыкъум инспекторхэм гульйтэ инэу къахэфагъэр ыкчи игъом іэпүэгъу зэрафхэхуугъэхэр къизшиорэ рэзэнгъэ тхыльэу Краснодар краим къикыгъэр республикэм и Къэралыгъо автоинспекции кыгууклар. Ар къэзытхыгъэр Вячеслав Пуповыр ары.

Аш къизеритхыгъэмкэ, щилэ машэм и 21-м Адыгэим къикыгъэу ядэж къеклохызыэ, автогъогоу «Мыекъуапэ — Лебапэ» зыфиорэм ия 18-рэ километрэ имашинэ щэрэх зэщыкъонэу хуугъэ. Ар псынкэу пшыжкышиунэу зэрээчмытыр къизельэгъум, къэгумэкыгъ. Сыда пломэ иунагъоу къидисыгъэр чээчим машинэ чылээм къинэним ишынагъо щыагъ.

А уахтэм тэфэу гъогу-патруль къулыкъум иротэу N 1-м истаршэ лейтенантхэу Хъюкло Вячеславэр Мэшффшу Казбекрэ гъогубгум щыт машинэм гуљати, къеклонгъэх. Водителым іэпүэгъу ишыкъагъэмэ ахэр кэлупчагъэх. Техническу машинэр зэрээчмытыр къихэккэу зекон зеримыльэкъырэр ыкчи ишхъэгъусэрэ исабыйхэмрэ зэригүсэхэр Пуповыр ариуагъ.

Полицием икулыкъушхэм ишыкъагъэ иэмэ-псымэхэр къаштэхи, гузэжьогуу хэфгээ зэрафхэдэгъэр водителым ишэрхэх ышынхынымкэ іэпүэгъу фэхъуагъэх.

Типолицеискэхэм къахэфгээ зе-къялакэм ишугъэлэх тээжээри иунагъуяа пчыхъем яунэ еклонгъынхэ зэра-

лээгъэгъэр, льэшэу зэрафхэдэгъэр Вячеслав Пуповыр итхыгъэ къыщыриотыгъигъ.

Шуагъэ къитынэу мэгугъэх

Мэзаем и 13-м къи-щегъэжьагъэу и 16-м нэс пэшорыгъэш юфхъабзэу «Авто-бус» зыфиорэр республикэм ишьольыр щыкъошт.

Цыфхэр ыкчи ахэм зэрахъэр хыльэр зезыщэрэ автобусхэм язеклон гумэкыгъохэр къыздехых. Икыгъэ ильэсэм автобусхэр зезыфхээрэм ялажьэлэх тьюогу хуугъэ-шлэгти 6 ти-шьольыр щагъэунэфыгъ, ахэм нэбгыри 7-мэ шьобжхэр ашыхахыгъэх.

Гъогу-транспорт хуугъэ-шлэгъэхэр къэмийгэххууэнхэм, хэбзэукъоныгъэхэр къихагъэшынхэм, цыфхэр зэрачэнхэмкэ щинэгъончагъэр гээптигээним мы юфхъабзэр фэхъоришшэцт.

НыбжыкІЭ лъэоянэхэр

Шульэгчуныгчэм имэфэкI

Ильэс къэс мэзаем и 14-м шу зэрэлэгчхэрэм я Мафэ (День святого Валентина) хагъеунэфыкы. НыбжыкІэхэм язэфыщтыкІэ къизыЛотыкырэ гущыІэхэр открыткхэм атетхагъэху агу зыфаклохэрэм аратых.

Адыгэхэм сыйдигьоки язэфыщтыкіэ къызхагъэшэу яхбэзагъэп, ныбжыкІитлур члэгчлэлъыбзэкіэ зэдэгушыІэштыгъэх. Ау мы хабзэр титарих къыхэнэжкыгъэкіэ енегуягъо.

Тиреспубликэ щыпсэурэ ныбжыкІэхэм мы мафэм еплыкІэу фырьялэм зышидгъэгъозагъ.

Аида, ильэс 25-рэ ыныбжь:

— Бэмэ мы мафэр агъэмэфэкІэрэп, ау сэ уасэ зилэ мэфэкІэхэм ястайра эхсэгчьеуцо. Гүфэбэнэгъэ зэфызи ныбжыкІэхэм зэфыщтыкІэ дахэу азыфагу ильыр джыри зэ къыхагъэшынмы мы мафэр фэлэгъэл.

Рыши. сэри мэфэкым сигуалэу сежэ.

Руслан, ильэс 28-рэ ыныбжь:

— Мэзаем и 14-р нэмэки мафэхэм атеккэу слытэрэп. Мыр бзыльфыгъэхэм нахь хагъеунэфыкІэу къысщэху. Адыгэхэм мыш фэдэ мэфэкІялагъэл.

Марина, ильэс 35-рэ ыныбжь:

— СиньбжыкІэгъум мы мафэр тишольтыр щыхагъеунэфыкытгъэл. МэфэкІ гъэнэфагъэу слытэрэп ыкы ащ сежэрэп. Ау мэзаем и 14-р аухырэ ильэсхэм нахь агъэмэфэкІиенэу аублагъ. Сэ хэсмыгъеунэфыкы.

ми, мы мафэм ныбжыкІэхэр чэфым зэрихъэхэу, къэгъагъэхэр айгъхэу урамым рыхлохэу зыслэгъукіэ, сигуалэу сялты.

**Камила, ильэс 14
ыныбжь:**

— Шульэгчуныгчэм имэфэкІ мафэ зэлэгьу пшъашъэгъхэм тежэ. Хабзэ хъугъэу тиеджэлэ члэхьаплэ дэжэ мы мафэм къэмланэ тэгъэуц. Гүфэбэнэгъэ зэфызи клэлэджахлохэм гущыэ дахэхэр зытэхэгъэ открыктхэм ащ радзэх. Нэужым тхыгъэхэр къырахыжых, зыфэгъэхыгъэхэм алъагъэлсыжых.

ЗэгурыЛоныгчэр насыпым ылбанс

ЗэгурыЛоныгчэр дахэ зиЛэ унэгъо ныбжыкІэхэм тагъэгушхо, ахэм зэфыщтыкІэу азыфагу ильыр гъэзетеджэхэм алъыдгъэлэс тшоигъюу гүфэбэнэгъэ къызэбэкІырэ гущыІэхэм талъыхъунэу етэгъажьэ.

Долэ Аминрэ Тэрчыкью Аидэрэ апэрэ нэпльэгью зэфадзыгъэр непи агу къэктыжы. НыбжыкІитлумэ гүфэбэнэгъэу зэфырье хъугъэр ильэс заулэм нахь агъэбэгъуагъ, нэужым унэгъо цыкы зэдашэн гүхэлъ яэу псеогъу зэфэхүгъэх.

— Адыгэ къэралыгч филармонилем джэгоу щашыкхэрэм чанэу сахэлажьэштыгъэ, — къытфуяатэ Аидэ. — Ащ фэдэу Амин сыйкыдэшшонэу сыйкытырагъэхъэгъагъ. Апэрэ нэпльэгью түми зэпэблагъэтишыгъ.

Амин къызэриотэжкырэмкіэ, пшъашъэм нэуасэ фэххун гүхэлъ илэу пчыхъэм социальна сетьхэмкіэ къыгъотыгъ ыкы фэтхэнэу ригъэжъагъ. Охътэ кіэклым къыклоц Аминрэ Аидэрэ азыфагу гүфэбэнэгъэ къихъагъ. Упчлэжъэгъу, іэпилэгъу сыйдигьуу зэфэхъущтыгъэх.

Уахтэр клоштыгъэ, ныбжыкІитлум азыфагу гүфэбэнэгъэу ильыр ныбджэгъуныгъэм шло-

кыгъэу лыкылатэштыгъэ. Нэужым Амин пстэуми къахигъэшырэ пшъашъэм гүфэбэнэгъэу фишигъэм щигъэгъозагъ. Ильэс 18 зыщыхъурэ мафэм псеогъу фэхъунэу зэрэфаем щигъэгъозагъ. 2016-рэ ильэсийм мэквогъум и 18-м ныбжыкІитлур къээрэштагъэх.

Аминрэ Аидэрэ гүфэбэнэгъэу зэфырье къахэшы. Ахэр зэдэлжхэу, зым адрэр зэригъэшоштым пыльых. МэфэкІ мафэ зилэ хъурэм, пстэуми афэмидэу, шүхъафтын гъешгэгъон зэрэфашыгътмегушил ар къыздагъэхъун алъэкы.

— Мыш фэдэ зэфыщтыкІэ дэгъу зэрэтилэр лытэнэгъэ зэрээфытиэм къыхэкІэу сэлъыгъ, — къело Аидэ. — Акылэгъу тызэфэхъун, гумэкыгъо горэ къеуцугъэмэ, тызэгъусэу тегупшигъсэнэш шэнышу тфэхъугъ. Джаш фэдэу къыхэзгъэшчи сшоигьу ятлонэрэ ны къысфэхъугъэ сигуашэ сыйзэрэфэрээр. Хэтэр унагъуи ежь ишэн-хабзэхэр ильых. Ахэр

сигъешгэнхэм пыль. Гүфэбэнэгъэу къыспигъохырэ гүннэч, лъэшэу сыйфэрэз.

Аидэ Мыекъюэ медицинэ колледжим ия 3-рэ курс ще-

джэ. Уахтэ илэ зыхыкІэ, юфтхъэбээ зэфэшхъафхэм ахэлэжъэнэир иклас. Блэкыгъэ ильэсийм «Самая обаятельная молодая семья г. Майкопа»

зыфиорэ зэнэкъюум Долэмэ яунэгъо ныбжыкІэ хэлэжьагъ ыкы теклонигъэ къыншыдихыгъ.

— Зэнэкъюур анахьэу зыфэгъэхыгъагъэр уишхъэгъусэ ишэн, игъэпсыкіэ, ыгу риҳырэр зэрифешуашу ошэмэ ары, — къытфуяатэ Амин. — Сыд фэдэ упчэ кытатыгъэми, зэфдэу джэуапыр ттыжынштгъэ. ТыныбжыкІ нахь мышэми, икыу фэдизэу тызэрэшлэн зэрэтльэкыгъэр зэнэкъюум нафэ къытфышыгъ.

Зэшхъэгъусэхэм явшэшье цыкы зэдаплу. Ясминэ мэз 7 ыныбжь. Ежхэм янахыжхэм къахалхъэгъэ шэнышуухэр ясабий хэлхэу апчуныр ныты ныбжыкІэхэм пшъэрэильэу зыфагъеуцжы.

— Типшъэшъэжъые зэрифешуашу къэдъэтэджын, зэгурьоныгъэу тазыфагу ильым къыштымыгъакІэу унэгъо цыклоу едгэжъагъэр лыдгээлэктэн гүхэлъ непэ тиэр, — къяло Долэ зэшхъэгъусэхэм. — Щынэнгъээм чылгээ къинэу узыщирхылээр маклэп, ау лытэнгъэ зэфытиэу тызэгъусэ зыхыкІэ, сид фэдэрэ гумэкыгъуи тинасып пэриохуу къыфэхъущтэп.

ГъОНЭЖЫКЬО Сэтэнай.

сигъешгэнхэм пыль. Гүфэбэнэгъэу къыспигъохырэ гүннэч, лъэшэу сыйфэрэз.

Аидэ Мыекъюэ медицинэ колледжим ия 3-рэ курс ще-

Унагъоми, гъогуми узащиасакъкІэ...

Ильэс 60 зэдэзыгъэшгээ зэшхъэгъусэхэу Гамалянхэм яунэгъо насып къагъэгъунээ гушуагъуи, гукъауи зэдагошыгъ. Къинэгъо пстэури зэготхэу зэпачызэ ящынэнгъэ пъогу къырыкІуагъэх.

Ахэм зэралытэрэмкіэ, унагъоми имызакъоу, гъогуми гулъытэ инрэ сакъынгъээрэ къызашыгъафэкіэ, псаоу уиунашо укъеклонгъыщ. ЗимэфэкІ пенсионерхэм афызэхашэгъээ юфтхъабзэм къеклонгъэхэм гъогурыкъоным ишапхъэхэр амыукунхэу зафагъэзагъ.

Автоинспекторхэр юбилирхэм афэгушуагъэх, ягъогу щынэгъончъэнэм фэшнэфынэр къэзитыре пкыгъохэр аратыгъэх ыкы яшулъэгъу дахэ джыри ильэсийбэрэ къыздырахъакынэу афэлэгъуагъэх.

Идэгъугъ анахь шъхьаIэр

Адыгэкъалэ ихэхъоныгъашуухэм ашыщ цыфхэм Iоф зыщашиэн, лэжъапкэ кызыщагъехъэн альэкъышт IофшапIэхэр нахыбэ зэрэхъухэрэр. Аш фэшыхъат щэ заводи мыш кызыэрэшызэуахыгъэр. БэмышIеу аш тышыагъ, ипащэу Ашырэ Эдуард гушиIэгъу тыфэхъугъ.

Эдуард Адэмые 1967-рэ ильэсийм кызыщихъугъ. Ятэу Исмахыил Iоф ышэнэу Краснодар загэкъожем (МВД-м илофышээ кыыхыгъ), аш гурьт еджапIэр кызыщихъугъ. Ашъэрэ дээ училишиу Ленинград дэтым Эдуард щеджагъ. Псэопольш сэнэхъатэу зэригъэгъотыгъэмкэ 1994-рэ ильэсийм нэс дээм куулыкъу кызыщихъи кыхэкъыжыгъ. Бизнесым пылтыгъ, ильэс заулэрэ Краснодар дэт хэушхъафыгъигъэ монтажнэ гъэйорышапIэм прорабэу щилжъягъ, 2014-рэ ильэсийм кыщублагъэу ООО-у «Адыгейский молочный завод» ёифиоу Адыгэкъалэ кызыщазэуахыгъэм ипаш.

— Пишэрыль шъхьаIеу тиэр адыгэ куаеу зэрэднаеу щизэльшагъэр кыдэгъекъигъенэр ары, — тиупчэхэм яджуапхэр къаритжызэ кытфелуатэ Эдуард. — Адыгэ куаер

зэкъэмэ зерякласэм, дэгъоу зэрэшфырэм апае аш икъешын тыйдэки щыфежэгъагъа. Ау Урсые Федерацием и Ашьеэрэ хыкум иунашыокэ ар кыдэзгъекъын фитхэр Джеджэ, Красногвардейскэ, Тамбовскэ, Шэуджэн, Адыгэкъэлэ щэ заводхэр архы нылэп.

— А зигугуу кыесшыгъе заводхэм сэ сизипашэр анахь ныбжыкъи юки анахь цыкъу, — elo Эдуард. — Арышь, тэри тильэк кыдэгъанэрэп, гүнэпкакъэхэр тэштэх. Анахьэу танаэ зытедгъетырэр куаер нахыбэу кыдэдгъекъын закор арэп, аш идэгъугъэ дэлжэгъэгъэнэр ары.

ТигушыIэгъу кызыэрэтифилотагъэмкэ, 2017-рэ ильэсийм адыгэ кьое тонни 180-рэ кыдагъекъигъигъ. Ар ыпэрэ ильэсийм ашын альэкъигъэм зэрэнхыбээм имызакъоу, аш ыпэкъе агъехъазырыштыгъигъэм фэдитум ехъукъе нахыб.

— Продукциеу кыдэдгъекъырэр чыплиту зыщи-тудгъекъырэр, — кытфелуатэ Эдуард. — Апэрэр Кыблэ федеральнэ шъолъырым «Магнитым» иту-чанэу итхэр ары. Ятлонэрэр Москвэр Санкт-Петербургрэ «Перекресток» ёифиорэ тучанхэу адэхэр. Аш фэгъэзагъеу тилыклоу Москва щыIэм лъешэу тэвэрэзэ.

Корр.: Адыгэ куааем нэмикI гъомылапхъэ щэм зи хэшъушыкъиреба? Заводым идэхъапIе дэжь щит тучан цыкъум гъомылэпхъэ зэфэшхъа-

лъегъугъ, ар лъым хэлъеу къэтэджыгъэх, адыгэ унахъохэм ашапIугъэх. Джары тэтиадыгэ куае тыди зыкыщагъэлъапIэрэр.

Корр.: Шю щэм «биодобав-кэхэр» хашуульхъэхэрэба? «Сухое молоко», «Пальмовое масло» зыфалохэрэм афэдэхэр кызыфжэгъуфедэу кыхэкъырэба? Адыгэкъалэ чэм щалыгъа? Теуцожь районым зыфермээ закуу кынэжыгъээр. Шю щэр тыдэ кыишущыра?

А.Э.: А зигугуу кыепшыгъэ хэгъэхонхэр зыфэдэхэр сымышхэх щигэп. Ау тэ куаери нэмикIхэри зыхэтшыкъыхэрэр фермэхэм щэу кыатетшырэр ары. Тынапэ къабзэу тэлажэ.

Шэу куаери, нэмикIхэри зыхэтшыкъыхэрэр тигуунэгъу краим ихъязметшIэпIищимэ кыащытэшэфы. Гъэрекло килограммым сомэ 26-м шоклеу юсагь. Джы тэлкэу нахь къеыхыгъ. Мафэ къэс гъэш тонни 3,5-м нэсэу кытэшэ. Мазэм гъомылапхъэхэр гъэш тоннишэ фэдизимэ ахэтшыкъы. Гъэрекло зэпстэумки щэ тонн 1200-рэ кытэшэфыгъ.

Сызипэшэ коллективыр инэп, — икIэухым elo Эдуард, — нэбгырэ 30 тээрэхъурэр. Гъомылэпхъэ шъхьаIэм — адыгэ куааем икъыдэгъекъын фэгъэзагъэр нэбгырэпш, адыгэ бзыльфыгъэ заклэх. Джармэко Гощнагьо ильэс 17 ынъажьеу Тэххутэмийкье щэ заводым Iофшэнэр щыригъэжъэгъагъ. Лэшэгъу ныкворэ Iоф ышагъэу пенсиием куагъэми, аш итэу, хуулхээ мэлажэх. Ар мастер юки технолог.

Тырку Сайдэ цехым ипаш, Краснодар политехническэ институтыр кыуухыгъ, ильэсийбэрэ Северскэ щэ заводым щилэжьагъ. Гощнагьо арырэ яорэ яшээрэ зэхэлтээ куаеими, нэмикI гъомылапхъэхэм ядэгүүгэ лъешэу анаэ тырагъетэ. Ахэм яофшэгъуу Цэй Фатимэ, Кушуу Марзиет, Шэртэнэ Сусанэ, Хъапыщ Фатимэ, нэмикIхэри. Зэгурьохээ адыгэ гъомылапхъэхэм ядэгүүгэ кышамыгъакъеу къагъэхъазыры. Тапэки тиофшагъэхэм ахэддъяхъозэ түлэжэштэ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

фэу щащэрэр бэклай. Тучаныр хэта зыер, щащэхэрэр тыдэ кытрашыжэра?

А.Э.: Адыгэ куааем даклоу, ипчыагъекэе мыбэу, щэм хэшькыгъе гъомылэпхъэ зэфэшхъафхэу 20-м ехъу тизавод кыышытэгъэхъазыры. Шатэ, тхуу, тхуужжохъигъ, кьое гъэгүүгъ, кьое гъэушкыигъ, нэмикIхэри. Тучан цыклоу зигугуу кыепшыгъэри эхийн тэтий. Аши, Адыгэкъалэ ибэдэрхэм гъомылапхъу кыдэдгъекъырэр аштытэшэ. Кыалэм имызакъоу, Теуцожь, Тэххутэмийкье районхэми, Псыфа-би, нэмикIхэми къарыкъыхэрэр тищэфаклох. Кызыкытфаклохэрэр тигъомылапхъэ зэредэгъум пай. Зэкъе кыдэдгъекъырэр шэпхъэ гъэнэфагъэхэм атетэу тибзильфыгъэхэм къагъэхъазыры. Джыри къэсэо: тэ тызпыльыр бэу тшын закор арэп, типродукции дэгүүнэу ары.

Нэпэ гъомылэпхъэ дэй къэшошыкъе лукыштэп. Тэ тиофшагъэхэр зэкъе адыгэ бзыльфыгъэх, янэжхэм куаер зэрипхыщыр, хэппльхыщыр арагъэ.

Игульйтэ чыжьэу нэсы

Философ цэрылоу Сократ кызэриуагъэу, сэнэхъатэу дунаим тетыр зэкъе цыфхэм къаугупшысыгъ, ау кэлэе гъаджэр, врачыр юки хыкумышыр Тхэм кытльигъээсигъэх.

Кэлэе гъадж. А гушиIэм имехъанэ куу. Пстэуми апэу ар цыфи. Шэныгъэ озыгъэгъотырэ, кэлэццыкъухэм ядуунэ-еплтыкъе кызыгурьоирэ цыф кызыэркы. Лытэнэгъэшхо зыфашырэ сэнэхъатхэм ар ашыщ. Ар зерифшэшьаашэу бгъэцэкIенэрэ псынкIеп. Сабыйхэм янеушдрэ мафэ зыфэдэштыр бэклэ ахэм алэ иль. Шэныгъэ зэраригъэгъотырэм даклоу цыфыгъэр, гуфбэнэгъэр зэрахильхэрэ шыкIэм бэ ельтыгъэр.

Кэлэе гъаджэ сэнэхъатыр КыкI Заирэ Тхэм кызэрэхилхъагъэм щэх хэлжээ. Джаджэхъэблэ гурьт еджапIэм 2006-рэ ильэсийм кызыщегъэжъагъэу аш Iоф щешэ. Апэрэ мафэу кызыи-хъагъэм кызыщублагъэу французызэр аргэхъэхы. 2015-рэ ильэсийм кы-

щегъэжъагъэу гъэсэнэгъэ Iофхэмкэе директорым игуадзэу мэлажэх.

Хэтрэ кэлэе гъаджжи егъэджэн сыхъатхэм ежь еклонIеэк гъэнэфагъэ афыри. Заирэ кэлэе джаклохэм шэныгъэу аригъэгъотырэм даклоу гъэсэгэххэу къэтэджынхэм дэлажэх. Апэрэ мафэу Iоф зишээрэм кызыщегъэжъагъэу аш гултын эхийн хэлжээ зыкъигъэлжъагъэу.

Французызэрэл кэлэе джаклохэм нахь агу етыгъэу зэрээрагъэшшэйтим, бзэр агуулынм фытегъэпсихъэгъэ методикэхэр егъэфедэх. Кэлэе джакло пэлчье нахь псынкIэу темэр ыгу кызыэринэжъыщтым фэйорышшэрэ шыкъе зэфэшхъафхэр кыыхехых. Жэрийлоу, тхыгъэкэ, джегукикъе юки нэмикI гъомылапхъэхэм арильтэу бзэр аригъэшшэним пыль. Егъэ-

джэн сыхъатыр зырагъажъекэе анахь шъхьаIэр кыхеgeгъэ юки аш елтыгъэу Iофшэн егъэпсы.

Егъэджэн сыхъатыр кыкIоцI бзэр зээригъашшэрэм даклоу, къэралыгъом икултурэ, ишэн-хабзэхэр къафелуатэ. Джаш фэдэу КыкI Заирэ аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ технологиехэр чанэу кызыщегъэфедэх. Компьютерыр, интерактивнэ доскэр илэпшэгъуухэу Iофшэн егъэпсы.

Анахьэу кыхээгъээ юки аш елтыгъэу КыкI гъэнэфагъэхэм аригъэшшэним нахь фэшагъэхэх зэрэхъуухэрэр ары. Аш ишыхъат ильэс къэс район олимпиадэхэм хагъэунэфыкъирэ шыгээгъэхъаутых.

Джащ фэдэу опытэу IекIэлъымкэ КыкI Заирэ Iофшэнгъэхэм адэгушэх. «Использование новых технологий в урочной и внеурочной работе», «Мультимедийный учебник: Что это?», «Любители иностранного языка», нэмикI темэхэр егъэхъазырых, ахэр Iофшэнгъэхэм къафелуатэх. «Урок зэуухыгъэхэр» гурьт еджапIэм юки районым икIэлэе гъаджэхэм афыззхэхэшэх. Ильэс заулэ хъугъэу французызэмкэе зэхажэрэ район олимпиадэхэм ижюри хэт. Гурьт еджапIэм игъэзэтэу «Голос школы» зыфилорэр кызыщегъэхэм аригъэшшэним къафелуатэх. Тапэки тиофшагъэхэм ахэддъяхъозэ түлэжэштэ.

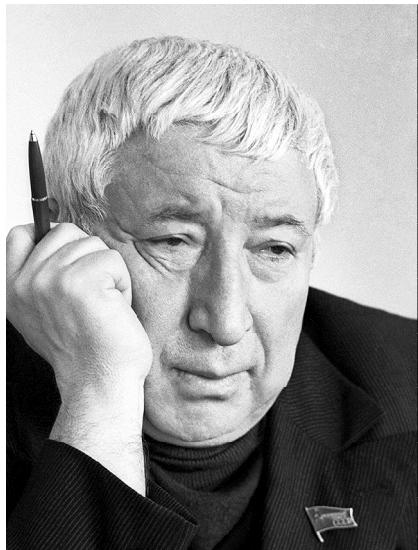
2017-рэ ильэсийм шклоуум и 13-м Джаджэхъэблэ гурьт еджапIэм N 7-м район семинар юки аригъэшшэним къафелуатэх. «Использование современных форм и методов обучения на уроках французского языка» зыфилорэр темэхэр кызыщегъэхэм аригъэшшэним къафелуатэх.

Гъонэжъыкъо Сэтэнай.

Усэхэр

Расул ГАМЗАТОВ

Шъуафэсакъ ныбджэгъумэ

Гукъау гухэкли икъоу зехапштэу, Гүлэнэм ухэтэу зи умгъемисе. Шхъугъэ, шъэогъур узэхимыштэу, Ау зэхэмфуу умышлы мысэ.

Пшіэнеп шъэогъур ежь гулэгъэнкли Угу ымышлахэу хигъэкъигъэнкли. Лажъэу илагъэм къуегъешлужы, Ори блэкъигъэм игугъу умышлыжы.

Мафэхэр мафэм къыкъелтэкложы, Жыгъью къесигъэм тегъегуяжы. Гъашэм шъэогъухэр щычэтиенэжы Бгъотынкэ къини ахэр мэхъужы.

Шэу узытесым, лъакъор улахъэу, Бэрэ къыхэкли ар лъэпэуагъэу. Шым ар илажъэп, гъэмисе гъогур Уиш зэблэпхъунэу удэмгыгуя.

Скъошхэр, сэгүэ, сикъышольялуу, Шлоу шъугу ильым ер терэммыкъу. Makъ къенагъэр ныбджэгъу класэу Тыкъабгынэжы ахэмэ пасэу.

Ekъе мэхагъэр цыфым фэслэгъую, Бэрэ сэ хуягъэ хэмэлтийр слэгъую. Гъашэм хэзигъэу щылэри makъеп, Сэри чэнагъэу сиэр сплытагъэп.

Ащ үүжъило, makъеп згъэхагъэр, Сигъогу къинхэр бгым фэгъезагъэу. Сикъелтожыгъэу сибуу селэжъэу Шъэогъур шылпкы зи симылэжъэу.

Непэ сирай сэ зэкъе слэгъунхэу, А сизыгъашлоу сизыхэтэгъэхэр. Гукъау сиэр симыгъэгъугъэу, Ежими аягъэр зэбламыхъугъэу.

Синидэлъфыбз

Пкъих гузэжъогъур ренэу голэгъу. Хадэс сыхуугъэу пкъихкэ сэльээту. Дэгъистан кэим тыгъэм сицижъэу, Сыдэль пцэшшашэм сибгъэ пхиржъэу.

Мачъе, мэжъоты псыхъор мыласэу. Сашигъупшагъэу зи къыспымыльэу, Зысыушхуг джы, чыгужу гупсэм Щыщ сихуужынным ыпэ сищилтэу.

Сэллэ, спсэ хэкли, ау зи гумэкъынэу Сиэп къеконышь, сиъэжжынэу. Бгылэм ышыгу бгъэжъхэр щэджэгух Чыжъекъэ бланхэр кэим щэшэлух.

Сигъэжжынэу сашхъаг итынэу Зи къысфэкъуагъэр сашоньбжыкъэу. Сикъэзыльфыги, шъэогъуу, класи, Зи къысшхъарытэп гыын ылъэкинэу.

Джаущтэу сищиль, амал симылэу Джы зэхэсэхы мычыжъэу къэлоу, Нэбгыриту къэко зэдэгүүштэхээ Сызфэзэштэгъэу синыхэлтфыбзэ.

Дэгъистан кэим тыгъэм сижъагъэу Сэ спсэ щыхэкли, ежхэр егъапх Хъесанэ горэм итхагъэпцыгъэ, Алый мыхуунэу зэхишыхъагъэм.

Ерагъэу къэуми синыхэлтфыбзэ, Сикъегъехъужы ашк куач!эу илэм. Джы къызурэо һээгъэу сиэр Тхэлээлоп, лазэп — синыхэлтфыбз.

Зыгорэм ыбзэ иуз регъэхъужы, Ау сэ орэдир ашк къырыслющтэп, Сыбзэ къодынэу неущ орэхъужы, Непэ сильтагъэми сибуу къеоштэп.

Сэ ныдэлъфыбзэм сибуу фэсэухы. Ари тхъамыкъэу зылорэр makъеп. Ар Ассамблей щызэхэмыхи, Спсэ щыщ хуягъэу, сэркэ лъаплэ.

Махмуд иусэ къыбгуройонэу, Ори хымабзэм ильэу уеджэнэу? Сэри сизакъо а ныдэлъфыбзэм, Сырыгъуштэу сикъэнэжынэу?

Сэ шу сэльэгъу дунаир, гъашлэр, Къогъупе пстэуми джы сашигъуаз. Хабзэ зышигъэм синыхэлтфыбзэ, Сэ сифэрэзэу шхъашэ фэсэшы.

Хэгъэгоу сиэм гуапэу сеплэхъы, Балтик щежъэу Сахалин нэссыжъэу. Аш пае тиди спсэ щызгъэтэйлуми, Хэлэжы класэм сикъархэхъы!

Тикъоджэ цылэ бэны гъэччыгъэм Шыкъелтирыхъэу агу къэрэкъиж, Гъэмзэт ыкъоу Цада къыщыхъгъэм, Иныдэлъфыбзэклэ игугъу арэшыж.

Къэрэухэр

Загъорэ къысщэхъу джы тизэолыхъэу, Лъигъэчээ замт къымыкъыгъэхэр, Фэхыгъэу чыгум рамытыхъгъэхэр, Къэрэу фыжхъэу огум екүжыхъгъэхэр.

Аш щегъэжъагъэу джы къынэсигъэу Макъэ къагъэлээ ахэр мэбыых. Ара шыулаа бэрэ тыгухэр мизагъэу Ахэм гүхэлэу тызыкъалтыпльэрэр?

Чэпэ зэхаом бзыухэр нэсигъэхэр, Сэльэгъух пшэсэм щызэрэгъхъэу, Мэбыых ахэр, сатыр-сатырхэу Зэгорэм чыгум зэрэтгэгъэхэр.

Ягъогу къыхъэ тетхэу мэкъийх, Зыгорэм ацэхэр къыщыхъалкы. Ара шыулаа къэрэумэ амакъэ чанхэр Авары лъэпкым ыбзэ зыкъифэдер?

Мэбыых пшыгъэхэр ахэр зэхэтхэу — Синобджэгъутэхэр сиахылыгъэхэр. Сэльэгъуу сатырхэу тэлкү зэпчычыгъэу — Джар сэ къысщэхъу къысфагъэнагъэу.

Къэсигъщ а уахтэр, къэрэу һэхъогъум Зыдэсэтишт сэри пшэсэм сихэтэу, Бзыумэ афэдэу огум сикъеджыхъэу Къэзгъэнэгъэ пстэуми сизэхахынэу.

Ным

Сыутэшхъагъэу, симыгъэсагъэу, Унагъом исмэ ренэу салъытагъ.

Зашызгъэхъунэу ахэм чьепхыгъэу О пшэгъэ лъэпкы зи симышыагъ.

Ильэсхэр куагъэ, сибгъэ һэтыгъэу Зыми ылашхъэ симгъэцфыкъуагъэу, Ау джы мырары сишихэу блэкъыгъэм Непэ уапашхъэ сицъекуагъэу.

Туми тизакъоу джы унэм тис, Сыгу иузыхэр симыушъэфхэу О пшэгушуитуу ablэсымыхъэ Шхъэу фыжы хуягъэр щысэгъэмисэ.

Сыгу хэкли, тян, сегъэгумэкли, Мыло-мышыагъэм гъэр сифэхъу. Сынаал птэтэу сипфэгумэкли, Озгэлэгъупгъэр сэрыкэ makъ.

Сикъыхъэмыхъэу зэрэх-зэрэшхым, Сэ сикъечэкли джэгү симыхъэу. Джы зэхэсэхы гум къысиоклэу: «Сыда къэхъуагъэр, уянэ пшэгъупша?»

Ори сибгъашлоу, сибуу хэмгъээхъэу Гумэкъым хэтэу укысоплыхъэш, Зи къысэмийоу makъэу охьапщэш, Шэфэу унэпсхэр къэлэхэклихъ.

Жуагъор ошьогум къыщажъухы, Лъагъор ыгъэтхъэу итогу техъажы. О пшэгушуитуу уишьоо ышхъэ Фыжы хуягъыгъэу джы щегъашшожы.

Къалоль, тыда уздежъагъэр Тыдрэ нэпкь зыфэбгэзагъэр, Сэ сицъашлоу къухъэ хуягъэр, Гүхъэм хэтэу хым техъагъэр?

Мыжъосынэм сэ сицетэу, Сикъыоплы узгъэкуатэу, Сэ сицъашэ сиимытэу Нэпкъым уекл ушхъафитэу.

Тазыфагу хым зэлтиштагъэу, Укырыуэ ульэкъуатэ. Сыгу гумэкъым зэлтиштагъэу, О пшэс лужум ухэклиадэ.

Пшыгъэу тыгъэр хым ехъжы, Чэцээ блыгкыим чэлэхэжы. Къушхъэ дысэу сицетэй, Къошъож къыкъу сэльэгъу итэу —

Псыхъор къуаджэм кыблэччыгъ, А къуашъом сисэу сикъесигъ. Хышхом тетэу къухъэр еси — Зэкъенагъэу гъашлэр щэпсэ!

Хым исиджы зыкъеэты, Ар къухъэм ыпэ зэеути. Сэ сицъашлоу къухъэ хуягъэр, Къалоль, тыда уздежъагъэр?

Хэт инэпкы фэбгэзагъа Дэгъистан усаклор пкъигъоу? Мы дунаир — къухъэ, къухъэ, Къэмьуцуу хым зэрхээ...

Нэкъокъогъу егъашлэми уйагъэр

Гын шуцэу чэцээр шу сэльэгъу, Сяте ихэлэжъэу — Цада дэтыри. Бзыльфыгъэхэр зэкъэ шу сэльэгъу Уэзгээшнэу зи аш ахэмитэу.

Къушхъэ шыгур синэпльэгъу итэу, Чыгуги огуу ягъунапкъэ дэтым. Щызгъоштэх бзыльфыгъэхэр зэкъэ Орире адрэхэмрэ зэкъэми.

Сикъас сэ, шоофым ыбгъэ зэгохыгъэ Сыщычээнэу мэшюку зэкъенагъэр,

Шу сэлъэгъу бзыльфыгъэхэр зэкъэ, Нэкъокъогъу пфэхъун аш къахэмыхъ.

Псыхъ нэпкы зандэмэ садэтэу, Е къушхъэ шыгү цагэмэ сатетэу Сэ згошгъэх бзыльфыгъэхэр зэкъэ Орире адрэхэмрэ зэкъэ.

Къушхъэ кал

«Къылух псынкэу, сицэ фэд, Сикъекуагъэу пчээм сицт!» «Сыд гумэкъым чэц мэзахэм, Сипчэшхъалы укъыхыгъ?»

«Тхээ фэсэло: сицшулэгъу Уипчэшхъалы сицкыхъыгъ!» «Къыоджагъэр зи, шэсэж — Нэмык пчээли къэгъотыж!»

«Ситхъэрэуу сицшулэгъу Зыфэдээрир пшэнэу сифэхъ: Къало узыфаэр сэ фэсшлэнэу Пчээр сэц пae къылупхынэу?»

«Лыгъээ пхэлээу укъэсигъ, Дже пытуу зымышыжы! Гүхэлъиш сэ зыдэсигъ, — Ахэр уиамалэу симыгугъ?»

Сигухэлъмэ уафырикъумэ — Пчээр үүхгъэу зыщыгъэхъ. Ошо шыгум палор клаоу Къушхъэ шыгумэ уахэкъыш...»

«Къало псынкэу сицдэчээштыр Шым ылупэ зыдэзгээштыр?» «Осым фэдэу тхъэркъо фыжыр Набгъоу пшэс шуцээм нэсрэм ис.»

Мазэр огум къызэрхъэу, Баджэр makъо аш ешэнэу. Джащ ышшо дахэ техъагъахъ, Нэф къэмьшээ къысфэгъэс!»

Къокылэр дэншээ плтыжъэу Зэкъенагъэу, шыр къечэхъы. Баджэм ышшоу плэлум илъэр, Тыгъэм машшоу пэжъуухы.

«Пчээр къылух, шхъухъэ цыкъу, Пуагъэр игъом згъэцэлгээ!» «Пшыгъупшагъа зэдэштагъэр Гүхэлъиш шэгъэнэ фаэр.»

Джыри аш къырело клаэм: «Псынкэу шэси гъогу техъажы, Бжыбым из налмэс-налкъутэ Хым ычэгъы къысфычэх!»

Налмэс-налкъутэлэ һэгум изэу, Пчэлум клаэм къесижьыгъ: «Пчээр къылух джы, сицсэм фэд, Зыфэпшагъэр згъэцэлгээ!»

«Зигъа щэлэгъэ, къушхъэцэс, Игъо къесэм зэкъэ пшэн. Игъа юу тиээр дышьэм пеэ Ау аш щыщэу зи къэнагъ!»

«Къало джыри сицдэхъэштыр, Сицэни фаеу къысфэнахъэр?» «Пчээр үүхгъэу пшэшэе унэм Укъиханым фэшши зи къэнагъ.»

Уяли уяни пшыгъупшагъэр Сэцэхэли умьлэгъэжъу. Упсэунэу тхээ къэлпощт. Джащыгъум iappi къысшэхъышт.

Къало пшэштэй, къушхъэ кал, Сыгу урех

Адыгеир шъхъафит зашыжьыгъэр ильэс 75-рэ хъугъэ

Улапэ щаукIыгъэхэр

Тикъуаджэу Улапэ лажъэ ямы|эу нэмьцхэм цыфхэр зыщаукыгъагъэм ильэс бэдээ теш|эжьыгъэми, ахэр тщигъупшэхэрэп. А хъугъэ-ш|агъэм хэтыгъэхэри къэгущы|эхэрэм фэдэх...

Лэбэ Iушъо гъэбайлтыгээкэл чэшүм чын щычалхъяжыгээгээ нэбгырэ 24-мэ яхадэхэр 1996-рэ ильэсүм кынчлахжыхи, джыри зэ ячыгу Iахь арагъэгтойжын фаен хуугье.

Тарихыкмэ кэлэгэдэжэу, «Лъэпкъ гъеснэгъэм иотил-никъ» зыфилорэ цэ лъаплэр къызфагъэшшоагъэу (пенсием щыэми), къоджэ ветеранхэм я Совет ипащэу, сикъоджэгъоу, уасэ зыфашырэ Лыунэе Асльян Мысхутарэ ыкъор тикъуджэ итарихъ зэришлэрэр къыдэслыты, гүшүэгъэ сышыгъэ.

— Асльян, а охътэ
хъыльэм узэрэхсэц-
жыырэр къысфэгъэгъу,
ау къыткIэхъухъэхэрэм
ахэр ятIотэн ыкIи ашIэн
фае. Хэгъэгу зэошхомкIэ
уюеплтыкIэхэр
тэгъашIэба.

— Тарихъыр — шІэнгъ.
УапекІе klyagъэр умышІеу,
къеклощтыр шІэгъуае мехъу.
Чыжашчуу къесымыгъажаңъу
къасон.

1942-рэе ильэсүм тисоветскэ дээклохээр зэральцэклэү фашизмээ пэуцужыгэхэми, пыир ичтэагээлийн шалтгаалж, зышыгуулжыныштыг тикьеэралыгь зэрэштэу посынкэлэү ыштэнэү. 1942-рэе ильэсүм игъямафэ төхаклохэм Кавказыр аштэнышь, чыдагаэр, коцыр ыкын нэмүүк байнгыгээ Донрэ Пшызэрэ арыльхэр зылгагч эхъянхэшь, ыпэктэ заор лягъяклотэн яхисалыгь. Кавказым үүх Закавказьемкэ зылтыгкүатэхэкэл, гүунгэйн къэралыгъохэми арыхъянхэ ямуурдаагь. Ростов заштэм, нэмэцгээ пашхээм Кавказым «ипчээ» ежхэмкэл зэүхүгьэ хүүгээ алоштыгь.

Гээу аюштыгъз.
Мэкьюогүм ыклэм, 1942-рэ
ильтэсэм Пшызы ишьоффхэм
нэмыцхэр къарыхъэгъягъэх. Тэ
ти Апшэрэ дзэпащэ Темир-
Кавказ фронтыр къызэүхэхы,
маршалу С. М. Буденнэр аш
пащэ фешы. Чыпэл къин, чыпэл
хылытэ итыгъ тидзэ, пыим
илтэй нажицбаг.

— Сыдигъуа фашист-хэр тихэку къызысыгъэхэр?

— Шышхъэйум и 6-м къыншегъэжьагъэу и 10-м нэс фашистхэм къалэхэу Ермэлхъаблэ, Мыекъуалэ, Краснодар аштагъэх. Шышхъэйум и 9-м, 1942-рэ ильэсүм пчэдэйжын нэмыцхэр понтон лъэмэиджэу Лабэ къытыралхъагъэмкіэ къызэпрыкхи, тлоу гоощгъэхэу, Улапэрэ гүнэгүү къутырэу Чернышевымэ закъафа-уздэнкыгь. Ахэм дозорнэ-разведчикхэр алэ итыгъэх, зы офицеррэ дзэклолитүре мотоциклэм тесхэу ягъусагь. Улэлэ дэхьэгъу дэдэм, Чынгэлээтигъэу кондэ зэхэкыыхъагъэхэр зытетым къыхэуки, нэмыц офицерэу разведкэм хэтигъэр зыгорэм къуукыгь. Мотоциклэм тесыгъэхэм псынкэу агъэзэжки, Лэбэ йушъо нэсыжыгъэх. Такыкъ заулэ тешлахъэу артиллериеекіэ чылэм къеохэу нэмыцхэм рагъэжьагь, джабгыу лъегалээ Тенгинскэмкіэ къиуукыхэу, охым итхэр хагъафэхэу аублать. Чылэм щышхэрэ, гүнэгүү псэуплэмэ къарыкыгъэ гъогурыклохэри зэкі къодыгипэ ифагъэх. Нэбгыре заули шъофым къинагь, щэу къатефагъэхэр аджал афхэхъугъэх. Ахэм къахэкіэу чылэм гумэкыгъошко къыдэтдэжагь. Лыхэр заом щынагъэх, лыхжхэр, сабыйхэр ары чылэм дэсыгъэхэр.

— Хязабэу заом улапэхэм щащэчыгъэм нахь укъытегущыиэмэ сшлонгъу.

— Чылэдэсхэм ашшэжьыщыр ашшэштгыгъэп. Къебар зэхахыгь чылэр тырагъэстыхынышь, цыифхэр аукынэу зэрэраххуягъэр. Офицерыр зэрэаукыгъэр ары къэзгээгубжыгъэхэр, ау зыуукыгъэри къагьотыгъэп. Сыдми, чылэр гумэкыгъошко хэфагь, гузэжьогтуукіэ зэхахэашыгь, ашшэмэ хъуьштим егушигысагъэх. Къагурыоштгыгъиэлэгыгъу зэжэнхэ зэрэщымылэр, Дээ. Птичжир ми, ухуутэм

кыныгъохэм зэрахэтэйр. Джашыгъум рапхуухьаагь лыкло купзыхагъэкынышь, пыйхэм ада-гъэгүүшлэнэу. Анах шхъэклэ-фэ зыифашыре нахыжжхэм ашыщхэр агъэнафхэи, зэбгырыкыжжыгъэх. Ылжыре пчэдыхжым ахэр нэбүүри 10 хьюо кьюаджэм итемир лъэнэыкъоклэ къыдэкыгъэх нэмыцхэм якын-кыплэ хүгъэ чыгыпэм клонхэу. Ахэм афэгумэкхэу бзыльфыгъэхэри, клэлэцыкхүхэри аужитыгъэх. Гъогум теххагь имын-фагъэхэу, мотоциклэмэ атес-хэу, автоматхэр айыгъэу нэмыцхэр цыифхэм къахэлъэда-гъэх.

— Щыф хьехэм Іашэ зэрамыныгъыр алъэ- гъугъаба?

— Анэ льы кытэльэдэгъагь, автомат лъэдакъэхэмкіэ цыиф-хэр зэхадзыхээ, нэбгыре 30 хъульфыгъяу хащхи, джа кызыдикыгъэх лъэныкъомкіэ афыгъэх. Клэлэ Іэтэхъо заули рафыжъагь. Фашистхэм псынкын-плем дэжь цыифхэр дагъэзы-хъэхи, пцел чыгышхом дэжь щызэхагъэзыхъагъэх, япащэхэм алощтым ежэхэу уцгъэх. Унтер-офицерыр конвоирхэм кыакэ-рыхьи, нэмьыцыбзэкіэ зыгорэ къариуягь. Кьюаджэм рафыгъэ купым еджаплэр кыуухыгъэ къодьеу, нэмьыцыбзэр кыигу-рылоу кіэлакіэ, Дэхъумэ Сэ-фэрбый ахэтыгь. Ащ нэмьиц-хэм алыагъяэр, Ioфыр псынкъеу зэшүүлагъякынау заралорар

Мыш дэжьым конвоирым

Мыңг дожым конвоириш нэхбигрытиф купым къыхифи, конвоирищ акығыю мыйчыжъеуз ыбгъукіә Іуащыгъәх, бә теми-шіәу автомат омакъехәри къэлугъәх. Ахэм ауж джыри зык куп, етіләни зы куп... Джаущтәу зәкіәри зәтырауқіәнәу щытәу, къәнәгъә нэхбигрыблым янасыпкіә, къыздизыгъәри амышіәу, губжыгъау, мотоцикли мәс тесеу лъемынджымкіә къинкіли нәмыңц офицер къылупъәдагь. Идзәкіоліхэм къатекууи, укыр щагъетынәу, аубытыгъәхэр Лабэ адырабгъу ращынхәшъ, лагерым ащэнхәу унашьо къа-ғишиңг.

Чылэдэсхэр аукыыхэ зэхъум, аубытыгъэхэм ашыщэу Нэжье Шъалихэ псым зыхидзи зындырыгтэхъыхыгь. Нэмыцхэр аш льнуугъэх, ау зи кыкын-гъэп, чэшүм чылэм къыдэхъажыгь. Нэжье Тлалибрэ Аджырэ Аскэрбыйрэ аукыгъэхэм ахэ-фагъэх, ау ахэр улэгъагъэхэти, укыгъэхэм захагъякluакли, зынми къымыльтэгъухэ зэхъум. Лабэ къисыкъижхи, ядэжь къэ-клохынгъах.

— Нэбгырэ тхъапша
Улапэ щыщэу
аукынгъэр?

— Лэбэ йушьо щаукыгъэхэр агъеунэфыгъэхэу дэгьоу тэшлэх, — къелуватэ Лыунаем, — нэб-гырэ 24-рэ хъүщгыгъэх. Ахэр: Агыыржээнэкъо Хъаджэбэчыр

Аджырэ Багъэтчэрый — 73-рэ, Бэчыж Хъаджрэт — 72-рэ, Бжэмыхьу Умар — 70-рэ, Бжэмыхьу Хъызыр — 32-рэ, Бээго Хъэплэл — 70-рэ, Бибакъэ Алым — 16, Бибэ Бый — 17, Гъубжээкьо Нэшүц — 60, Дэхъумэ Сэфэрбый — 17, Кіашь Тыркубый — 13, Къумпыыл Джанчэрий — 14, Къумпыыл Тэкъэжь — 65-рэ, Мэхъюш Сахьид — 70-рэ, Нэгъой Виктор — 60, Нартэкьо Ахьмэд — 35-рэ, Пыцкъэнэ Хъаджмос — 55-рэ, Тхьаклууныэ Батмыз — 80, Тхайцыиф Хъаджмос — 50, Хъаджым Адылджэрий — 63-рэ, Хъажымыкьо Пуш — 17, Хъухъол Индрис — 62-рэ, Шынкултыр Асхъад — 83-рэ, Шынкултыр Кадет — 25-рэ.

Умыщчың кын щыләпштың...
Аукыльжәхәм яхъадәхәр сыйдәү
щытми пшәхъо-етіл тікілү атет
тәкъуагъэу, аләпкъ-льәпкъхәр
къельягъохәу къагъенагъәх. А
мәфә дәдәм фашистхәр чыл
ләм къаклохи, цыфхәр джыри
чылә гупчәм щызәхагъе-
зыхъагъәх, зәрәпсөүщхә шы-
кіләхәр къаралыагъ. Нәмыцхәм
пәрьохъу афәхъурәм илоф
зәраштыйр, аукыльжәхәу Ләбә
шүшьо йұлығъәхәм яхъадәхәр
чым чалъхъажыны зәрәфимыт-
хәр къагурышыагъ. Ау къоджә-
дәсхәр чәщым гъебыльшыгъекілә
а чымпәм клохи, зыщаукыгъе-
хәм пәмымычыжъәу ахәр чым
щычалъхъажыгъагъәх. Псаоу
къенагъәхәу нәмыцхәм рафы-
жъагъәхәр Ермәлхъаблә нәсы-
гъәхәу ямыщыкъағъәхәу альти,
мәфә заулекъе къатлупшыжы-
гъәх. Ахәм апаюлкъе ильәс 15
зыныбжыгъе Бибәлә Напбый
(2008-рә ильәсым идунаи үхъо-
жыгъ) иоф илә фәдәу сем-
чык хъасәм ашұхахы, псаоу
къенагъ

Ильэсхэр клыагъэх, осэшхокэ
кыыфекүгъэ Теклоныгъэр кыы-
дээзыгъыхъэ къэралыгъом мэфэ-
кышхор хильгүнчлэлийгъ.

Улапэхэй заом лухъэгъагэхэм азыныкъор — нэбгырэ 500 зэуаплэм щифэхыг. 1975-рэ ильэсийн Теклонгъэм ия 30-рэ ильэс ехүуплэй Улапэ шэжь саугэйт щагъеуцугъ. Аш мыш фэдэ гущылэхэр тетхагъэх: «Хэти ашыгъупшагъэп, сиди ашыгъупшагъэп». Лабэ зиуантээзэ Пшизэ ишьоф зэйиклмэ аашчээр, улэп чыгур рильсэхызэ рехыхы, метришлэхэмкэ нэпкыр чылэмкэ къэклутэу мэхъу. Хъадэхэр зычалтхъэгъям псыр къынэси, къупшьхъэхэр къыгэлтэгъуагъэх. 1996-рэ ильэсийн фашистхэм аукыгъэ нэбгырэ 24-м ыкыл красноармейцитлум якувшьхъэлтшьхъэхэр Улапэ игупчэ къащэжьхи, зэряфешуашэу, зэкьюш къэхальэм щагъэтлыжьыгъэх. Саугэтын агээтлыжьыгъэхэм ацлэхэр ыкыл «Безвинно погибшие» ылоу тетхагъэш. Шэжкыр Ѣэрэл! Зэо мэхъаджэм щифэхыгъэхэр зынчилжүүнчлэгупшах.

— Тхъаугъэпсэу, Ас-
льян, гущыИгъу
укъызарэсфэхъугъэмкя.

ПШЫКЪЭНЭ Май

Спортым щыцIэрыIохэр

Апэрэхэм ашыщ нартыр

Адыгэхэмкэ апэу футболымкэ спортым имастер хъугъэу Натхьо Адам щыIэнныгъэм тьогу шIагьо кыищикIугъ. Зэгъэпшэнхэр пшыхэзэ ишиIакIе укытегушыIе зыхъукIе, гушыIеу «апэрэр» заулэрэ бгъэфедэн фае.

СССР хэгъэгоу тызщыпсэү-щтыгъэм футболымкэ иапшье-ре куп изэнэкоку апэрэ адигэу хэлэжьагъэр А. Натхьор ары. «Кубань» Краснодар щешээ спортышом щызэлъашагь. Европэм и Кубок кыздээзыхыгъэ «Динамо» Тбилиси Краснодар кызыэклом, стадионым тысыпIе щызымыгъотыгъехэр нэбгыришьэ пчъагъэ хъущтагъех. А. Натхьор а мафэм дэгъу дэдэу ешлагь. «Динамэм» иухумаклохэр ыгъэп-льхуихи, ыпекIе ытыгъэ ыгуара Александр Чугуновым «Динамэм» икъэлапчэ дидзагь, зэу-кэгъур 1:1-у аухыгь.

ЕшIэгъум ыуж «Динамэм» ифутболист цэрийоу Владимир Гуцаевыр А. Натхьом лъэшэу кыищтихуугъ. Зэльашээр журналистэу Владимир Перетуриным ыгъэхазырыгъэ къетынхэм гупчэ телевидением заулэрэ къашыхиэшыгъ Тэхъутэмыкьюе щаплууэ наарт шаом сэнауцыгъэ ин зэрэхэлъир. СССР-м ихэшыпкыгъэ команда икъэлэпчэйт ырэйоу Лев Яшинир а лъэхъаным кураторэу «Кубань» иагь.

Л. Яшинир адигэхэм ятарихь бэрэ кыкIеупчIэштыгъ, А. Натхьом гушыIэгъу фэхъущтагъ. «Динамо» Киев хэтагъэ Александэр Заваровыр А. Натхьомрэ СССР-м ихэшыпкыгъэ ныбжыкIе команда зэйусэхэу ще-шэнхэм шэхэу фэхъазыр хъущтээу Л. Яшинир ылтытэштыгъ.

Тыдэ укъикIыгъ, лажь?

Гьогу лъагьоу спортым щыпхырищырэм ижьогьо нэф Адамэ риқзээ, ошIэ-дэммышIеу кыз-зетеуциагь. 1982-рэ ильэсэм дунэе турнирим щызэукагъях «Спартак», «Славия», «Пахтакор», «Кубань». А. Натхьом шъобж хыильэ кытырачи, футбол ешэнир зэпигъеунэу враххэм кырауагь.

...Тэхъутэмыкье гурит еджа-пIэм тренер-кIэлэгъаджэу йоф щызышIэштыгъе Еутых Мурат спортым кыфэхъугъеу иныбджэ-гъухэм алтытэштыгъ. Волейбол, баскетбол, гандбол кIалэхэр ригъашIэштыгъях. А. Натхьор зэ-кIами ахэлажьэштыгъ. Атлетикэ псынкIем пыщагъеу, ильга-гъекIе къэлэнхэмкэ, метрэ 60, 100 кычынымкэ щытхуцIэхэр кыдишихьгъях. ГТО-м, БГТО-м яшапхъэхэр ригъэкъущтагъях. «Зарницэм», «Орленкэм» зафи-тэхъазырыштыгъ, зэукигъухэм апэрэ чыпIэхэр кыащихьштыгъ.

Гурит еджа-пIэм ыуж А. Натхьор Краснодар дэт политехническэ институтым чIэхьагь. Урысыем иапшьэрэ еджа-пIэхэм волейболымкэ я Кубок кыздээзыхыгъе командау Краснодар щызэхашагъэм Адамэ аштагь. Гандбол командау апшьэрэ ку-пым хэтим А. Натхьор рагъэ-лагьи, тIэклурэ хэтагъ.

СССР хэгъэгоу тызщыпсэү-щтыгъэм футболымкэ иапшье-ре куп изэнэкоку апэрэ адигэу хэлэжьагъэр А. Натхьор ары. «Кубань» Краснодар щешээ спортышом щызэлъашагь. Европэм и Кубок кыздээзыхыгъэ «Динамо» Тбилиси Краснодар кызыэклом, стадионым тысыпIе щызымыгъотыгъехэр нэбгыришьэ пчъагъэ хъущтагъех. А. Натхьор а мафэм дэгъу дэдэу ешлагь. «Динамэм» иухумаклохэр ыгъэп-льхуихи, ыпекIе ытыгъэ ыгуара Александр Чугуновым «Динамэм» икъэлапчэ дидзагь, зэу-кэгъур 1:1-у аухыгь.

Футболыр кы-хихи, Кореновскэ икомандэ хэтэу краим и Кубок кызифагъашшошагъэм ашышигъ. Политехническэ институтым ико-мандэ щешээ, кымэфэ зэнэкью-кьюм хэлэжьагь, къэлапчээм ы-гуара зэкIами ана-хыбэрэ дидзагь. «Кубань» итренер шхъяIэу Владимир Михайловым машлом, псым ашымышинаэрэ клаэр краим ико-мандэ шхъяIэу юштагь.

ПшIогъэшIэгъоным Удехъыхы

Александр Плошник, Владимира Лагойда, Владимир Пильгуй, Игорь Калешин, Александр Артеменко, Александр Чугунов, Рушан Хасанов, Александр Багапов, Николай Колесов, Василий Шитиков, Сергей Андрейченко, Владимир Журавчак, Юрий Чеботарев — ахэр футболышом щашIэштыгъях. НыбжыкIехэу Владимир Подобедовыр, Александр Семеноковыр, нэмыкIхэри «Кубань» щешIэштыгъях. Нэбгыре мин 45-рэ зыдэфэрэ стадионым зэукигъухэр щыкIоштыгъях.

А лъэхъаным Краснодар краим ипащIэштыгъе Сергей Медуновым футболыр ыгу рихыштыгъ. «Кубань» теклонигъэр кызыидихкэ ѹофшапIэхэм кыащыдагъэкIырэ пкыгъохэм ахахъоштыгъеу аш-ыгъеунэфыгъагь.

— «Кубань» апэ ишыгъэхэм ашышигъ, ау командаим итренер-хэр бащэрэ зэрэзэблахъурэм кыыхкIеу апшьэрэ купым кыхэзьагъагь, — кьеотэжы А. Натхьом. — Ар лъэшэу тигукуэ-угь. «Кубань» Юрий Семинир тренер шхъяIэу фашIи, бэ-тэмышIеу Кочетковыр аш ычыпIе-рагъеуцогъагь.

«Динамо» Тбилиси, ЦСКА-р, «Зенит» А. Натхьом кыкIеупчIэ-штыгъях, ялсыкIохэр кыдэгүшIэ-штыгъях. А уахьтэм «ЗэкIошныгъэм» ипащIу Датхъужь Шы-умафэ гьогогъуитло А. Натхьом кыукигъагь, Адигеим икомандэ щешIэнэу ригъэблэгъагь.

Илахылхэм апэмыхьагъеу посэу зэрэшIонгъор, янэ зэрэсымаджэр Адамэ кыдильтытэхи, «ЗэкIошныгъэм» щешIэнэу кыыххыгъ. Апшьэрэ купым укыхэханыр бэмэ кырамыгъэкIуцштыгъэм, лъэбэ-кью ышыгъэм рикугъожыгъягъеп,

ишушIагъэкIе хэкум цэрийо щы-хуугъ.

А. Натхьор къэлэпчэутэу щытыгъэп, нэмыкI чыпIеу еш-апIэм илэхэм цыхъашIэгъую сидигъуи кыащылэгъуагь. Гупчэм ухумаклоу зеуцом, тиешIэкю цэрийо Тамаз Еник кыыогъагъэр сцыгъупшэрэп: «Адам гупчэм щешIеу зеублэм, тымышина, тыкызэмыгъэлкIыжье тапэкIе титлыкIуатэу туублагь».

А. Натхьом къельэхуи, Израиль ит адигэ куаджэу Кфар-Камэ икомандэу «Апоэлым» ильэситло итренер шхъяIэу ѹофшапIэгъагь. ЗэльэпкIэгъухэр спортым нахь зэфишэгъыгъях. «Апоэлым» ныбджэгъу ешIэгъухэр тиеспублике щырилахъях. Адамэ Мые-кьюапэ кызызэхэзжым, я 21-рэ чыпIэм щыIе «ЗэкIошныгъэм» хэхъажыгъ. Тикомандэ я 8-рэ чыпIэм нэс кызэрэдэкIоежыгъэм А. Натхьом илахышIу хэль. «ЗэкIошныгъэм» икапитанеу иль-сыйбэрэ ешлагь.

СССР-м Кубок кыдэхыгъэ-нымкэ 1986-рэ ильэсэм «ЗэкIошныгъэр» «Зенит» тикъалэ щыуки 1:0-у зэрэткIогъагъэр, нэмыкI хуугъэ-шагъехэм А. Натхьор нэгушIоу кыатегушыIе. Стадионым чыпIе щызымыгъотыгъехэр унашхъэхэм, чыгхэм атесхэу къялпIыщтыгъях.

«ЗэкIошныгъэм» щагъэсагъэхэм Муса Мазаевыр, Игорь Кале-шинир, Евгений Калешиныр, Роман Прокопенкэр, Сергей Мирошниченкэр, Николай Комличенкэр, Аульэ Максим, Хъокло Къэплъан, Куних Руслан, Пэн-унэж Азэмэт, Аджинджал зэш-хэр, нэмыкIхэри Урысыем ико-мандэхэм аштэхи, апэрэ ыкIи апшьэрэ купхэм ашшIагъех.

«ЗэкIошныгъэм» щагъэсагъэхэм Адам щешIэнэу ригъэблэгъагь. Адигеим ифутбол ёкызэмэриэтижыщым ицхыэ тэль.

Итренер шхъяIэу, идиректор шхъяIэу ильэсэйбэрэ щытыгъ. Натхьо Бибарс Израиль кы-рищи, Урысыем щешIэнхэмкэ зэхэшэн ѹофхэр фигъэпсыгъех.

Б. Натхьор Урысыем и Кубок, идышье медальхэр кыдээзыхыгъэ командахэм ашшIагь, непэ ЦСКА-м хэт. Адам ыкью Амир дунаим щыцIэрио «Барселонэм» иклуб хэтагъ. Урысыем кызы-клюхым, «Локомотив» Москва аштагь, хэгъэгум и Кубок командахэм кыдихыгъ. Адамэрэ иш-хъэгъусэу Светэрэ пхууитлурэ зы көрэ зэдаплугь, пхорэрэльфхэр ялх.

Джырэ уахьтэ Адыгэ Республиком стадионикIэхэр, спорт унэ-шхохэр щагъэпсыгъех. А. Натхьом зэрилтийтэрэмкэ, республикэ имашхэм ѹофшэнэшхо агъэцэхагъ. Стадион гупчэр кызызэхэуахым, «ЗэкIошныгъэм» икапитанеу «Спартак» Москва явет-ранхэр зэдешIагъех. Командэхэм якапитанхэу Сергеий Шавлорэ Натхьо Адамэрэ къэралыгъо быракхэр стадионым щаэтигъях, футбол дахэ ешапIэм кыща-гъэлэгъуагь.

Вагиз Хидиятуллин, Сергей Юран, Руслан Нигматуллин, Юрий Гаврилов, фэшхъаф футбалист цэрийохэр тикъалэ кызызэхэм, республикэ и Лышихъэу Къум-пыйл Мурат, Правительствэрэ Парламентырэ якулыкIушигъэр ѿшлакхэм гущыгъагь афхэгъуагь. Аш фэдэ гукъэтижхэй Натхьо Адам агъэгушхо, Адигеим ифутбол ёкызэмэриэтижыщым ицхыэ тэль.

Опсэу, Адам! Непэ уимэфэк мафэ хэогъэунэфыкIи, тигъэ-зетеджхэм ацIэкI тицфэгушо. Апэрхэм уащынхынэр зэрэмп-сынкэрэдэгъу тэшэ. Тхэм на-сыпшIо, наарт бэгъашIе уешл.

**ЕМТЫЛЬ
Нурбий.**

Сурэтым итхэр: Натхьохэу Адамэрэ Амиррэ.

Зэхэзьщагъэр
ыкIи кыдээзы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм
льэпкI ЙоххэмкIэ,
ІэкIыб къэралхэм аш-
псэурэ тильэпкIэгъу-
хэм адигээ зэхыны-
гъэхэмкIэ ыкIи къ-
эбар жуугъэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адрессыр: ур. Кре-
стяинскэр, 236

Редакциер
зыдэшIэр:
385000,
кь. Мые-кьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
кьайхырэр А4-кIэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчэгъэкIэ 5-м
емыхуухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлхэр, шрифтэр 12-м
нахь цыкIунзу щытэп.
Мы шапхъэхэм ади-
мийштэрэ тхъягъэхэр
редакцием
зэкIегъэхжых.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушихыты-
гъэр:
Урысыем Федерацием
хэутын йоххэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлты-
ІэсикIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушхы-
тыгъ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мые-кьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчъагъэр
4816
Индексхэр
52161
52162
Зак. 304

Хэутынм узь-
кээтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэх
уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъяIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяIэм
игуадзэр
МэшлIэкъо С. А.
Пшъэдэхжых
зыхырыр секретарыр
ЖакIэмыкъо
А. З.